

ALA-SATAKUNNAN YMPÄRISTÖSEURA

Jäsenkirje 2/2016

Toukokuun aamuhetki ja kuikan huuto. Liito-oravan kurkistus puun takaa. Majavan hännän heilautus ja vesipärskeet. Eksynyt lepakko keittiön katossa. Suopursun tuoksu. Elokuisen illan pimeys ja nuotion loimu.

Pieniä asioita, muistoja, hetkiä menneeltä kesältä. Luonto on minulle jokapäiväinen kumppani, omalta pihalta voi astua suoraan sen syliin. Sen olemassaolo on jotenkin itsestäänselvyys ja olen lapsesta asti saanut nauttia sen pienistä ihmeistä. Aina ei ole mahdollisuutta kesäisin pitää pitkiä lomia, mutta arjesta pääsee irti pienillä iltaretkillä tai vain istahtamalla omaan pihakeinuun. Silmät on vain pidettävä auki ja asenteen on oltava utelias.

Jokaisen ihmisen luontokokemus on omanlaisensa. Joillekin riittää rentoutumiseen lyhyt kävely metsässä, joku toinen taas kirjaa havaitsemansa lajit tarkasti muistiin ja valokuviin. Joku perehtyy juurta jaksain kiinnostavan asian yksityiskohtiin ja joillekin riittää, että erottaa joutsenen västäräkistä ja lumpeen voikukasta ☺. Yhtä kaikki, luonto on kaikille siitä nauttiville ihmisryhmille ilon aihe.

Osa ihmisistä on kuitenkin ikävä kyllä menettänyt kosketuksensa luontoon, metsään ei uskalleta tai viitsit lähteä. Media kertoo suurilla otsikoilla ihmisiä vainoavista metsäneläimistä tai tuhoa aiheuttavista luonnonilmiöistä. Hirvikärpäset pelottavat ja inhottavat niin paljon, että sieni- ja marjaretket jäävät tekemättä. Käärmeet ja sudet ovat ikiaikaisen pelon ja vihan kohteita. Metsää pelätään ja se koetaan ahdistavana. Ukkonen saa edelleen jotkut ihmiset kauhun valtaan.

Kuva: Niina Laihon

Luonnon ei kuitenkaan pitäisi millään lailla olla pelottava. Sitä pitää kunnioittaa, mutta pelko on ihmisen oman mielikuvituksen tuotetta ja usein myös tiedon puutetta.

Paikallinen luonnonsuojeluyhdistys on avainasemassa lähiseudun asukkaiden luontoharrastukseen aktivoimisessa ja tiedon jakamisessa. Yksi Ala-Satakunnan Ympäristöseuran rikkauksista on ahkera ja monipuolinen retkitoiminta. Retkille voi lähteä osaavien oppaitten kanssa ja erilaisista luontokohteista

voi nauttia yhdessä mukavan porukan kanssa. Retkille osallistujan ei tarvitse olla Ympäristöseuran jäsen, mutta toki toivoisimme että ihmiset antaisivat tukensa meille myös jäsenyyden muodossa.

Pyrimme järjestämään retkiä aina erilaisiin luontokohteisiin. Syksyn mittaan onkin luvassa retkikerhon sähköpostilistalle nimensä antaneille kysely kiinnostusta herättävistä kohteista ja palautteen antomahdollisuus aikaisemmista retkistä. Jos et vielä ole retkiryhmän sähköpostilistalla, ilmoita tietosi retkivastaaville tai viestintäsihteerille. Heidän yhteystietonsa löydät takasivun infolaatikosta tai kotisivuiltamme www.sll.fi/satakunta/alasatakunta/yhteystiedot.

Erkki Jaakohuhta

Kuva: Erkki Jaakohuhta

Tulevat retket ja muut tapahtumat löydät tästä jäsenkirjeestä. Seuraa myös kotisivujamme ja facebook- sivuamme ”Luonto Ja Ympäristö Asys”, siellä kerromme tarkempaa tietoa lähestyvistä tapahtumista.

Tervetuloa mukaan!

Niina Laihon, puheenjohtaja

Omassuon uhanalaiset perhoset

Euran Omassuolla on viime kesän aikana kartoitettu ahkerasti perhoslajistoa lähialueen harrastajien voimin. Suolle on tehty useampia maastoretkeä ja lisäksi lajistoa on tutkittu suon laitaa sijoitettulla valopyydyksellä. Seuraavassa esitellään lyhyesti alueelta löytyneet uhanalaiset lajit.

Kuva 1. Ylärivissä vasemmalta oikealle luumittari, suoventhokas, rämekarvajalka. Alarivissä vastaavasti rämelehtimittari, suoamukääriäinen ja kihokkisulkanen.

Suoventhokas (Nola karelica)

Ehdottomasti mielenkiintoisin löytö kesältä oli suoventhokkaan vahva esiintymä suolla. Laji on uhanalaisluokituksessa silmälläpidettävä (NT) eli ei aivan täytä uhanalaisuuden kriteereitä mutta se on yksi EU:n luontodirektiivin määrittelemistä erityistä suojelua vaativista Suomen kansallisista vastuulajeista. Tällaisten lajien lisääntymispaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 49 pykälän nojalla.

Suoventhokas on pieni (19-22 mm) vaalea perhonen, jonka takasiivet ovat tumman ruskehtavanharmaat. Se muistuttaa melkoisesti erittäin yleistä rämeventhokasta (Nola aerugula). Suoventhokas on keskimäärin hiukan suurempi, sen takasiivet ovat tummemmat ja etusiiven ulompi poikkiviiru kaartuu tasaisesti ja taittuu etureunan tyvellä sisäänpäin melko loivasti. Rämeventhokkaan ulompi poikkiviiru on selvästi suurempi mutta se tekee siiven etureunassa erittäin jyrkän mutkan sisäänpäin.

Suoventhokas esiintyy melko suppealla alueella Euroopan pohjoisosassa ja tästä syystä se on Suomen vastuulajeja. Suomessa laji esiintyy lähes koko maassa etelärannikolta Lapin eteläosiin saakka. Vahvimmat esiintymät ovat Itä- ja Kaakkois-Suomessa ja Etelä-Pohjanmaalla. Lounais-Suomesta lajista ei ole viimeaikaisia havaintoja Omassuota lukuun ottamatta.

Suoventhokkaan tyypillistä elinympäristöä ovat rämeiden suurivarpuisten, saraikkoisten ja suomuurainta kasvavien rahkasammalalueiden mosaiikki. Toukka elää muuraimella, suokukalla ja juolukalla. Toukkakehitys kestää poikkeuksellisen pitkään. Toukka talvehtii kaksi kertaa ollen täysikasvuinen vasta kolmannen elinvuotensa kesäkuussa. Aikuisia tavataan lennossa lyhyen aikaan kesäkuun lopulla ja heinäkuun alussa. Laji on vaikeasti havaittava. Se tulee valolle melko heikosti ja sen lentoaika on lyhyt. Lisäksi laji lentää osittain samaan aikaan rämeventhokkaan kanssa ja perhosia on vaikea erottaa satojen lennossa olevien lähilajin yksilöiden joukosta.

Rämekarvajalka (Gynaephora selenitica)

Rämekarvajalka on Suomessa vaarantunut (VU) laji. Sen esiintyminen Omassuolla on ollut tiedossa jo pitkään. Viime kesänä lajin esiintyminen suolla varmistettiin houkuttelemalla koiraita Eurajoen Lastensuolta löytyneestä toukasta kasvatetun naaraan avulla.

Rämekarvajalka on Etelä-Suomen avoimien soiden perhonen, joka voi tilapäisesti esiintyä myös esim. hakkuuaukeilla. Lajin pohjoisimmat löydöt ovat Eurajoelta ja Mäntyharjulta. Melko vaatimattoman näköinen laji on helppo tuntea, mikäli sitä pääsee läheltä katselemaan. Aikuiset perhoset ovat liikkeellä toukokuun lopussa ja kesäkuun alussa. Koiraat lentävät erittäin nopeasti naaraita etsien alle parin metrin korkeudella aurinkoisina keskipäivän tunteina. Naaraita tavataan lennossa vain harvoin. Toukka elää mm. suokukalla, juolukalla ja kanervalla. Täysikasvuinen toukkaa talvehtii ja koteloituu keväällä harmaaseen kotelokehtoon sopivalle suomättäälle. Laji on parhaiten havaittavissa toukkana, joka on väriltään musta ja sillä on hauskat valkomustat selkätupsut.

Luumittari (*Aspitates gilvaria*)

Luumittari on luokiteltu vaarantuneeksi (VU). Se esiintyy Omassuolla, mutta ei ole siellä kovin runsas. Havaintoja kertyi kuitenkin kesän aikana useita.

Laji on Suomessa yleisimmillään lännessä, mikä on sikäli erikoista, että sitä ei ole löydetty lainkaan Ruotsista. Perhosen viihtyy parhaiten soiden lyhytkortisilla, paahteisilla nevamaisilla kohdilla. Tämän vaalean luunvärisen mittarin voi sekoittaa muihin vaaleisiin mittarilajeihin lennossa mutta lähemmin tarkasteltuna se on kyllä helposti tunnistettavissa. Lentoaikaa on kesäkuun loppu ja heinäkuun alkupuolisko. Sen voi tavata lennosta lähes mihin vuorokaudenaikaan tahansa. Perhonen lentää hitaasti lepatellen lähellä suon pintaa. Toukka elää monilla tavanomaisilla suokasveilla ja se talvehtii pienenä.

Rämelehtimittari (*Scopula virgulata*)

Myös rämelehtimittari on meillä vaarantunut (VU). Lajilla on Omassuolla vahva esiintymä. Perhonen oli parhaaseen lentoaikaansa suolla melko runsas.

Rämelehtimittari esiintyy harvinaisena Etelä-Suomen soilla. Laji viihtyy erityisesti melko avoimilla rämeillä. Perhosen tunnistaminen vaatii hieman harjaannusta, koska se muistuttaa melko paljon yleistä mustikkalehtimittaria (*Scopula ternata*). Rämelehtimittari on kuitenkin pienempi ja selvästi pohjaväritään harmaampi. Laji on lennossa kesä-heinäkuun vaihteen molemmin puolin. Perhonen on aktiivisimmin liikkeellä illalla ja yöllä mutta etenkin naaraat voivat lennellä päivälläkin. Toukka elää mm. mustikalla ja muilla varvuilla ja talvehtii keskenkasvuisena.

Kihokkisulkanen (*Buckleria paludum*)

Vaarantunut (VU) kihokkisulkanen esiintyy melko runsaana Omassuon avoimen keskiossa märillä kuljukohdilla.

Kihokkisulkanen esiintyy Suomessa harvinaisena etenkin maan länsiosissa Eteläpohjanmaalle asti. Laji on hyvin pieni (11-13 mm) ja meidän pienimpiä sulkaperhoslajeja. Pienen kokonsa vuoksi se on helppo tuntea mutta vaikea havaita. Etelämpänä laji lentää kahtena sukupolvena mutta meillä näyttäisi olevan vain yksi sukupolvi, joka on lennossa samoihin aikoihin edellisten lajien kanssa. Kihokkisulkaset lentelevät matalalla kihokkikasvustojen läheisyydessä illalla ja yöllä. Toukka elää kihokeilla.

Suoamukääriäinen (*Clepsidella pallidana*)

Silmälläpidettävä (NT) suoamukääriäinen esiintyy runsaana Omassuon avoimessa keskiosassa.

Suoamukääriäinen esiintyy Suomen eteläosissa aina Keskipohjanmaan korkeudella saakka. Sen elinympäristöjä ovat rämeiden lisäksi kedot ja nummet. Laji on kaunis ja helposti tunnistettava etusiiviltään punakeltainen kääriäinen. Tosin etusiiven kuvioinnin voimakkuus vaihtelee melkoisesti. Tämäkin laji lentää kesä-heinäkuun vaihteen tienoilla. Kuten suomenkielisestä nimestä voi päätellä, lento on aktiivista varhain aamulla mutta perhoset ovat liikkeellä myös illalla ja yöllä. Toukan ravintokasveiksi mainitaan ketomaru, jäkkärät ja kultapiisku mutta on selvää, että rämeellä ravintokasvi on jokin muu.

Janne Liikanen

Ala-Satakunnan Ympäristöseuran tapahtumakalenteri syksyille 2016

ti 20.9 Tähdtiretki

Tiistaina 20.9.2016 klo 20.30 (varaus vaihtaa retken ajankohta torstaille 22.9 tai perjantaille 23.9 taivaan selkeydestä riippuen) Tarkempi havainnointipaikka ilmoitetaan myöhemmin, kokoontuminen kuitenkin Ahlströmin vanhan navetan luona Kauttualla, Tehtaantie 35

Kuullaan tarinoita kreikkalaisen mytologian tähtikuvioista, triviaalitietoa avaruudesta ja kurkataan naapurigalaksin Andromedan sumuun

Mukaan kiikarit ja mahd. makuualusta. Retki toteutuu vain jos sää on tarpeeksi selkeä.

Lisätiedot Päivi, paivisandelin@suomi24.fi tai 050-5168350

la 15.10 Syysretki Puurijärvelle (<http://www.luontoon.fi/puurijarvi-isosuo>)

Lauantaina 15.10.2016 klo 10- n.15 Lähtö klo 10 Euran linja-autoaseman parkkipaikalta, matkakulutusmaksu 5,-/henkilö, omat eväät

Ennakkoilmoittautuminen kyytien järjestelyä varten Päiville (paivisandelin@suomi24.fi, 0505168350) tai Ekille (erkki.jaakohuhta@dnainternet.net, 0500-125215)

pe 2.12 Pikkujoulut

Perjantaina 2.12.2016 alkaen klo 17 Jokisaunalla Kauttualla (Sepäntie 1)

Ohjelmassa sauna, iltapala ja mukavaa ohjelmaa. Ota mukaan persoonallinen pikkujoululahja. Ruokatilauksen takia ennakkoilmoittautuminen 27.11 mennessä: Niina Laihon puh.040-5761738 tai niina.laihon@dnainternet.net

Retki- ja talkookerhon toimintaa:

Retkille ja talkoisiin kutsutaan kerhon sähköpostilistan välityksellä. Listaa ylläpitää ja retkiä suunnittelee retkikerhon vetäjä. Jos haluat liittyä kerhon sähköpostilistalle, niin ota yhteyttä **Erkkiin p. 0500125215** erkki.jaakohuhta@dnainternet.net tai **Päiviin p. 0505168350** paivisandelin@suomi24.fi Kerholaiset voivat järjestää retkiä ja talkoita myös itse sähköpostilistan välityksellä.

Tiedot kerhon retkistä ja talkoista julkaistaan myös yhdistyksen kotisivuilla: www.sll.fi/alasatakunta ja FB:ssä Luonto ja ympäristö ASYS.

Ala-Satakunnan Ympäristöseuran yhteystiedot

puheenjohtaja: Niina Laihonen, 040 5761738, niina.laihonen@dnainternet.net

varapuheenjohtaja: Janne Liikanen, 050 3223563, janne.liikanen@eura.fi

sihteeri: Lassi Kauko, 050 5453628, lkauko@netti.fi

jäsen, retkivastaava: Erkki Jaakohuhta, 0500 125215, erkki.jaakohuhta@dnainternet.net

jäsen, jäsensihteeri: Elli Salminen, 050 5551773, elli.salminen@suomi24.fi

jäsen, retkivastaava: Päivi Sandelin, 050 5168350, paivisandelin@suomi24.fi

jäsen: Seppo Varjonen, 050 5607357, sevarjo@saunalahti.fi

varajäsen: Harri Nurminen, 050 5520964, harrinurminen@msn.com

varajäsen: Seppo Saari, 0400 801151, seppo.saari@pp.inet.fi

varajäsen, viestintäsihteeri: Rami Saarivuori, rami.saarivuori@outlook.com

taloudenhoitaja: Paula Saarivuori, 050 3404677, saarivuoripaula@gmail.com

viestintäsihteeri: Heli Vainio, vainio.helielina@gmail.com

Haluatko saada jatkossa jäsenkirjeesi sähköisesti?

Ilmoita sähköpostiosoitteesi puheenjohtajalle tai viestintäsihteerille, niin saat jäsenkirjeesi jatkossa sähköpostiisi!

Hinnerjoelta saat kaiken tarvitsemasi!

KUNNON KOTIRUOKAA   HINNERJOEN MATKABAARI
PUH. 02 - 866 5029

TAKSIKYDITYKSET   TIIA POHJALAINEN
PUH. 0500 – 985 570

KAIKKI AUTOLLESII   MIKKOIL AY
PUH. 050 – 348 7232

